

OLVASS FELESLEGESET!

– SIK ENDRE ÁLLANDÓ ROVATA –

Amióta a szakmában vagyok, harcolok a túlzásba vitt specializáció, a semmiről való mindentudás irányába mutató szakszerűség eluralkodása ellen. Természetesen a kudarc elkerülhetetlen, de kedvenc fegyverem ennek ellenére hasznossá válhat mások kezében is. Arról van szó, hogy világéletemben vigyáztam arra, hogy ha nyaralni mentem vagy feleslegesnek tűnő konferencián üldögéltem, akkor olyan tanulmányokat olvassak, amelyeknek semmi köze nem volt ahhoz, amivel akkor éppen foglalkoztam. Gondosan mindig valamilyen feleslegeset olvastam. Ezek között sok volt olyan, amibe beleszerettem, s félretettem, hogy valaha talán valakinek a kezébe adhatom, hogy foglalkozzon vele behatóbban, mert a mű valamilyen szempontból zseniális.

Az alábbi mű (Black – Grönqvist – Öckert 2017)¹ pszichológusok, szociológusok és minden megszületni szándékozó számára hasznos olvasnivaló, továbbá minden már megszületettet is foglalkoztat, hogy mi lett volna, ha nem annyia-diknak születik... Tehát olvassuk csak!

¹ Black, S. E. – Grönqvist, E. – Öckert, B. (2017): Born to lead? The effect of birth order on non-cognitive abilities. The Review of Economics and Statistics, MIT Press, vol.100(2), 274–286.

OLVASS FELESLEGESET!

A születési sorrend hatása a nem kognitív készségekre – avagy hányadikként érdemes születnünk, ha vezetői pályára készülünk?¹

JÁNOSY ORSOLYA²

Gyakran tapasztaljuk, hogy az azonos családban felnövő testvérek személyisége teljesen eltér egymástól, pedig szülei ugyanabban a családi környezetben, megegyező elvek és értékrend mentén nevelik őket. A közvélekedés szerint a legidősebb testvér általában vezető szerephez jut családon belül, ő szolgál viselkedési mintaként kisebb testvérei számára. A legkisebbek gyakran dacosak, akaratosak, hiszen meg kell küzdeniük a szülői figyelemért, az érvényesülésért, ugyanakkor sokszor túlkényeztetettek is. A középső gyerekek talán a legalkalmazkodóbbak, hiszen ők szinte egész gyermekkorukat testvéreik „szorításában”, kisebb és nagyobb testvéreikhez folyamatosan alkalmazkodva élik.

Alátámasztható-e tudományos érvekkel a közvélekedés? Milyen tényezők alakítják az ember személyiségét? Mely személyiségjegyek segítik elő a szakmai sikereket? Hatással van-e a születési sorrend a személyiségre, a kognitív készségekre, illetve a nem kognitív, másnéven szociális-érzelmi készségeinkre (Fazekas 2017)? Van-e összefüggés a születési sorrend és a vezetői készségek kialakulása között, azaz hányadikként született gyermekből lesz felnőttként leginkább vezető?

Már 1927-ben Alfred Adler pszichológus vizsgálta a születési sorrend bizonyos személyiségjegyekre gyakorolt hatását (Adler 1927). Kutatásaiban úgy találta, hogy a legidősebb gyermek vágyik leginkább hatalomra, a legfiatalabb gyermek gyakran túlféltett és kevésbé önálló, mint testvérei, míg a középső testvér ambíciózus és versenyszellemű.

Sulloway evolúciós elmélete szerint a gyermek személyiségre a családi környezet gyakorolja a legnagyobb hatást, melyben a testvérek különböző stratégiák mentén versengenek a „véges”, korlátozottan rendelkezésre álló szülői figyelemért és szeretetért (Sulloway 1996). Az elsőszülött felelősségteljes, ő az, aki leginkább pró-

¹ Black, S. E. – Grönqvist, E. – Öckert, B. (2017): Born to lead? The effect of birth order on non-cognitive abilities. The Review of Economics and Statistics, MIT Press, vol. 100(2), 274–286.

² Doktorandusz, Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola Szociológia és Társadalompolitika Doktori Program.

OLVASS FELESLEGESET!

bál megfelelni a szülői elvárásoknak, míg a kisebbek lezserebbek, közvetlenebbek és barátságosabbak, megpróbálják új viselkedésmintákkal megkülönböztetni magukat testvéreiktől, találékonyan kitölteni a még meglévő „réseket”, szerepeket a családon belül.

Bár korábban már számos kutatás foglalkozott a születési sorrend személyiségre gyakorolt hatásával, egyértelmű összefüggést az elérhető szűk adatbázisok miatt eddig nem sikerült kimutatni (Ernst – Angst 1983, Sulloway 1995, 1996). Az elmúlt évtizedben több kutató is vizsgálta az elsőszülött gyerekek személyiségjegyeit, és megállapították, hogy az idősebb testvéreknek általában jobb az iskolai eredményeik, magasabb IQ-val, majd később magasabb jövedelemmel rendelkeznek és egészségesebb életmódot is folytatnak fiatalabb testvéreiknél (Barclay 2015, Black – Devereux – Salvanes 2005, 2011, Kristensen – Bjerkedal 2007, Kantarevich – Mechoulan 2006).

A jelen tanulmányban bemutatott svéd kutatás újszerűségét a kiterjedt adatbázis biztosította. A kutatáshoz három jelentős adatbázis adatait használhatták fel és hasonlíthatták össze a szerzők. Az elemzések alapjául a svéd népességnyilvántartási rendszer adatai, a sorkatonai szolgálatra jelentkező újoncok személyiségtesztjei és a Svéd Statisztikai Hivatal foglalkoztatási adatai szolgáltak.

A Svéd Statisztikai Hivatal népességnyilvántartásában minden 1932 után Svédországban született személy születési és családi adatai (biológiai vagy nevelőszülők, testvérek) megtalálhatók. Ebből az adatbázisból állapították meg a vizsgált testvérek családon belüli helyzetét. A testvérek születési sorrendjénél az anyai ágat vették figyelembe.

A népességnyilvántartási adatokat kombinálták a Svédországban sorkatonai szolgálatra bevonuló fiatal, 18 éves férfiak pszichológia alkalmassági tesztjeinek eredményeivel. Mivel Svédországban a férfiak számára 2010-ig kötelező volt a sorkatonai szolgálat és a besorozás alól csak a fogyatékkal élők, illetve mentális problémákkal küzdők mentesültek, az adatbázisban az 1952 és 1982 között született férfiak 85%-ának személyiségtesztje rendelkezésre áll. A 20-30 perces pszichológusok által készített interjúk az újoncok nem-kognitív készségeit egy 1–9 skálán értékelték, elsősorban azt vizsgálták, hogy a katonák alkalmasak-e fegyveres szolgálatra, hogyan viselik a stresszt, és képesek-e csapatban együttműködni társaikkal. A vizsgálatok kiegészültek a kognitív (logikai, verbális, vizuális és térbeli) készségeket mérő feleletválasztós tesztekkel, amelyek eredményeit szintén 1–9 skálán értékelték. A tesztek apróbb módosításokon estek át 1980-ban, 1994-ben és 2000-ben.

A foglalkoztatási adatok 1996 és 2009 között állnak rendelkezésre. Az adatbázisban a teljes közszféra, valamint a magánszektor 500 fő felett foglalkoztató vállalatainál munkaviszonyban lévő, 16–74 év közötti alkalmazottak adatai szerepelnek. A munkavállalók pozícióját és jövedelmi viszonyait 45 éves korukban vizsgálták.

A foglalkozásokat 10 nagy csoportra osztották. Egyik ilyen csoportba a menedzsmenttel kapcsolatos munkakörök (a felsővezetőktől a közép- és alsóbb-vezetőkhöz)

OLVASS FELESLEGESET!

tartoznak. A vizsgálati eredmények alapján a munkavállalók 8%-a dolgozik vezetői pozícióban, 0,6%-a felsővezető. Egy másik csoportot a kreatív foglalkozást végzők alkották, pl. építészek, tervezők, írók, festők, zenészek, színészek. A korábbi kutatások azt mutatták, hogy bár a kognitív és nem-kognitív készségek egyaránt meghatározó szerepet töltenek be a pályaválasztáskor, a nem-kognitív készségek hangsúlyosabbak a vezető pozícióban dolgozóknál (Lindqvist – Vestman 2011). A korábbi pszichológiai vizsgálatok alapján feltételezték, hogy a kisebb testvérek kreatívabban, kísérletezőbbek, mint idősebb fivéreik (Sulloway 1995).

A három nagy adatbázis mellett egy kisebb adatbázist is figyelembe vettek a téma elemzésekor, ez az Evaluation-Through-Follow-Up (ETF) néven ismert kutatás, amely az 1967, 1972, 1977, 1982, 1987, 1992 évben született gyerekek 10%-a esetében, a gyermekek 13 éves korában vizsgálta a szülők gyermeknevelésnek szentelt humántőke-ráfordításait.

A kutatás csak olyan családok adatait vette figyelembe, amelyben minimum két fiú és összesen maximum öt gyermek nevelkedett és kizárta az ikrekkel rendelkező családokat. Mivel a katonai adatbázisban csak a férfiak adatai kerültek rögzítésre, a kutatás kizárólag férfiakra korlátozódik. Az említett feltételeknek 260 807 család összesen 564 789 fia felelt meg, míg az ETF adatbázis 36 799 gyermek adatait tartalmazza.

A kutatás elsősorban arra a kérdésre keresi a választ, hogy a születési sorrend befolyásolja-e az egyén nem-kognitív készségeit; milyen foglalkozások körében mutathatók ki erős nem-kognitív készségek; hányadik gyermekként születnek az erős nem-kognitív készségekkel rendelkezők; illetve az elsőszülöttség önmagában predestinál-e vezető szerepre.

A vizsgálat ennek megfelelően három eredményváltozóra fókuszál, amelyek az említett adatbázisok alapján: a nem-kognitív, másnéven „BIG FIVE” készségek³ (katonai adatbázis); a foglalkozások (foglalkoztatási adatbázis); illetve a szülői humán tőke ráfordítás mértéke (ETF adatbázis).

A születési sorrend vizsgálatának eredményei azt mutatják, hogy a nem-kognitív készségek gyengülnek a születési sorrend előrehaladtával, azaz a másodszülöttek szociális-érzelmi készségei gyengébbek, mint elsőszülött testvéreiké, de erősebbek, mint a harmadszülötteké.

A különböző foglalkozási csoportok tagjainak kognitív és nem kognitív készségeket mérő teszteredményeiből kitűnik, hogy a vezetői csoportba sorolt személyek mindkét tesztípusban jobbnak bizonyultak a többi csoporthoz képest, valamint a nem-kognitív készségek terén is jelentős fölényük mutatkozott még a kreatív csoportba tartozókkal szemben is. Az adatokból az is kitűnik, hogy a később született

³ A BIG FIVE készségek alatt a szakirodalom öt fő személyiségjegyet ért, amelyek a lelkiismeretesség, a konszenzuskészség, a kiegyensúlyozottság, az újdonságok iránti nyitottság és az extrovertáltság (Fazekas 2018).

OLVASS FELESLEGESET!

gyermekes esetében egyre nő az önfoglalkoztatás esélye, ők gyakrabban dolgoznak saját vállalkozásban, mint idősebb testvéreik. A kutatás ezt elsősorban úgy értelmezi, hogy a később született gyerekeknek rosszabbak a munkaerőpiaci kilátásaik és így rákényszerülnek arra, hogy saját vállalkozásban helyezkedjenek el.

A kora gyermekkori élmények is jelentősen befolyásolják a kognitív és szociális-érzelmi készségek fejlődését. Az ETF adatok jól tükrözik a szülői viselkedés változását, a szülő-gyermek kapcsolat átalakulását a családba születő gyermekek létszámának növekedésével. Az elsőszülött gyermek megkapja a szülők teljes figyelmét, de szülei tapasztalatlanabbak és gyakran szigorúbb elvárásokat támasztanak vele szemben. Később a kisebb testvéreknek már osztozniuk kell a szülői figyelmen, a szülői elvárások és nevelési elvek fellazulnak, de már a szülők jelentős tapasztalattal és sokszor jobb anyagi körülményekkel is rendelkeznek, mint korábban. Az egy gyerekre jutó szülői időráfordítás (*quality time*) a gyermekszám növekedésével azonban jelentősen csökken. A kisebb testvérek átlagosan heti egy órával kevesebb időt szentelnek a tanulásnak és több időt töltenek a tévé, számítógép előtt, mint testvéreik, szüleik is ritkábban tanulnak velük, vagy korrepetálják őket, amely magyarázatul szolgálhat a gyengébb eredményekért. A rivalizálás és a konfliktushelyzetek gyakori elemei a testvérek közötti viszonyban, a konfliktusok főbb okai a tulajdonlás, a személyes tulajdon védelme, a szülők figyelméért folytatott versengés. A gyerekek bár azonos családban nevelkednek, szüleik hozzájuk való viszonya a születési sorrend függvényében más és más, valamint a gyerekek által családon belül betöltött szerepek is különböznek egymástól.

A vizsgálatok során a nem-kognitív készségek összehasonlításakor számos indikátorváltozót vettek figyelembe, amelyek a következők: születési sorrend, azaz a fiúgyermek hányadik fiúként születik a családba; a család összes gyermekének száma; a vizsgált gyermek és az édesanya születési éve; az édesanya kora első gyermeke születésekor; a gyermekek közötti korkülönbség; illetve az anya iskolai végzettsége.

Az eredmények összevetéséből kitűnik, hogy a születési sorrend előrehaladtával a gyermekek nem-kognitív készségei gyengülnek, azaz az elsőszülött fiú készségei erősebbek a másodszülötténél, míg a harmadszülött készségei gyengébbek az idősebb testvéreihez viszonyítva. Az elsőszülöttek érzelmileg stabilabbak, kitartóbbak, kezdeményezőbbek, erősebb társadalmi készségekkel rendelkeznek, jobban képesek felelősséget vállalni, mint fiatalabb testvéreik.

A munkavállalói szerepek is eltérést mutatnak: az elsőszülött férfiak 30%-kal nagyobb valószínűséggel lesznek felsővezetők, mint harmadiknak született fivérük, mivel a vezetői pozíciók erősebb BIG FIVE készségeket feltételeznek.

A személyiségjegyek kialakulásában szerepet játszhat még a családban fennálló nemek aránya, azaz a testvérek között milyen a fiú-lány arány. A később született fiúkat hátrányosabban érinti, ha idősebb fiútestvérei vannak, míg az idősebb lánytestvérek öccsük nem-kognitív készségeit nem gyengítik.

OLVASS FELESLEGESET!

A kutatás eredményei tehát megerősítik azt a közvélekedést, hogy az elsőszülött fiúnak van legnagyobb esélye a vezető pozíció elnyerésére, hiszen ő rendelkezik testvérei közül a legerősebb kognitív és nem-kognitív készségekkel, míg cáfolják azon pszichológiai vélekedéseket, mely szerint a később született gyermekek felnőttként érzelmileg stabilabbak, az újdonságok iránt fogékonyabbak és társas készségeik is erősebbek lennének.

Irodalom

- Adler, A. (1928): Characteristics of the first, second, and third child. *Children* 3, 14–52.
- Barclay, K. J. (2015): A within-family analysis of birth order and intelligence using population conscription data on Swedish men. *Intelligence* 49, 134–143.
- Black, S. E. – Devereux P. J. – Salvanes K. G. (2005): The more the merrier? The effect of family size and birth order on children's education. *The Quarterly Journal of Economics*, 669–700.
- Black, S. E. – Devereux, P. J. – Salvanes, K. G. (2011): Older and wiser? Birth order and IQ of young men. *CESifo Economic Studies* 57, 103–120.
- Black, S. E. – Grönqvist, E. – Öckert, B. (2017): Born to lead? The effect of birth order on non-cognitive abilities. *The Review of Economics and Statistics*, MIT Press, vol. 100(2): 274–286.
- Ernst, C. – Angst, J. (1983): Birth order: Its influence on personality. New York: Springer Verlag.
- Fazekas K. (2017): Nem kognitív készségek kereslete és kínálata a munkaerőpiacon. *Budapest Munkagazdaságtani Füzetek*
<http://econ.core.hu/file/download/bwp/bwp1709.pdf> utolsó letöltés: 2018. 12. 02.
- Fazekas K. (2018): Nem kognitív készségek hiánya a munkaerőpiacon. *Magyar Tudomány* 179/1. 24–36.
http://real.mtak.hu/80471/1/MaTud20181_3_u.pdf utolsó letöltés: 2018. 12. 02.
- Kanterevic, J. – Mechoulan S. (2006): Birth order, educational attainment, and earnings an investigation using the PSID. *Journal of Human Resources* 41, 755–777.
- Kristensen, P. – Bjerkedal, T. (2007): Explaining the relation between birth order and intelligence. *Science* 316, 1717.

OLVASS FELESLEGESET!

- Lindqvist, E. – Vestman, R. (2011): The Labour Market Returns to Cognitive and Noncognitive Ability: Evidence from the Swedish Enlistment. *American Economic Journal: Applied Economics* 3, 101–128.
- Sulloway, F. J. (1995): Birth order and evolutionary psychology: A meta-analytic overview. *Psychological Inquiry* 6, 75–80.
- Sulloway, F. J. (1996): Born to rebel: Birth order family dynamics, and creative lives. New York, Pantheon.

Abstracts

The stealth rehabilitation of the psychicentity

ATTILA BÁNFALVI

A deep-seated, 'constitutional problem' of so-called psy-complex (ontologically 'psy' is different than matter, but it is studied by natural scientific methods) can be detected: ontologically the psyche is basically different than matter, but the main stream studies of these disciplines take the natural scientific methods as their research ideal which were created for material beings and they try to influence and change their 'object' by technical-technological attitude. The main aim of this paper to draw attention to some of the main consequences of this dilemma.

KEYWORDS: psychology, psychotherapy, psychiatry, critique

The patterns of the shattered self

The role of schizophrenic self-disorder in contemporary phenomenological psychiatry

LAJOS HORVÁTH

The aim of the paper is, on the one hand, to examine the ipseity-hiperreflexivity model of schizophrenia popularized in contemporary phenomenological psychiatry. On the other hand, it aims to compare the model with R. D. Laing's earlier observations about the self. Owing to the works of the co-authors, Sass and Parnas, the divergent symptoms of schizophrenia spectrum disorder can be reduced to the minimal self that is a simpler notion than the person. The paper seeks to give and answer to the question of the relation between the lifeworld and the minimal self. Sass and Parnas argues, in the prodromal phase of schizophrenia an endogenous self-disorder can emerge and its recognition could initiate therapeutic interventions prior to the full-blown psychotic breakdown. Other authors emphasize the primacy of the lifeworld and identity disorders determined by life circumstances contrary to or besides the role of minimal self-awareness.

KEYWORDS: phenomenological psychiatry, schizophrenia, hiperreflexivity, self-disorder

Quality of life, disability of people living with psychiatric diagnosis

BORBÁLA BÁNYAI

The paper aims at demonstrating the quality of life of the people living with psychiatric diagnosis. I used the data stemming from the standard and specific module (Social Inequalities in Health Quality) of the European Social Survey to present the quality of life of the disabled persons. I applied qualitative methodology to investigate specificities of life course in case of people living

with psychiatric diagnosis. My results suggest that people defining themselves as 'disabled' differ from non-hampered population first of all in the indicators of emotional and physical subjective well-being. According to the narrative interviews the quality of life of people living with psychiatric diagnose is largely influenced by their adaptive and coping strategies aiming to preserve the balance of their mental status.

KEYWORDS: *Quality of life, well-being, people with disability, people living with psychiatric diagnosis, kvalitatív and kvantitatív research method*

Merei's Group-centered Psychodrama as Sociodrama

ÁGNES BLASKÓ – ESZTER PADOS

According to the authors, Mérei Ferenc's method of group-centric psychodrama can also be used for managing social problems. However, this possibility mentioned above was not fully developed, primarily due to social-historical reasons. In this article the specificity of sociodrama, and the analysis of differentia specifica of sociodrama are defined. Based on the findings, two group-centric psychodrama sessions lead with Mérei-method are analysed to identify the possible changes of techniques necessary to transform the session into sociodrama. Results were born in the Hungarian Sociodrama Methodological Working Group.

KEYWORDS: *sociodrama, Mérei, group-centric psychodrama, critical therapy, history of psychology*

The Cult of Reflexive Efficacy

ISTVÁN DARUKA

This essay elaborates on the reflexive efficacy cult of the technocapitalistic Western modernity, unequivocally demonstrating its profit-driven, compulsive trends which naturally lead to dehumanization and decontextualization both on the individual and societal levels. As such, the present work is also an exclamation for humans, for humanism, being further supported by its "impressionist" style and humanized narrative.

KEYWORDS: *reflexive efficacy, technocapitalism, broken time perception, existential anxiety, compulsive production, profit race, social uncertainty relations*

Effectively influence on people – or are helping professionals free to utilize manipulative impacts?

BALÁZS KRÉMER

The economic and political crises of the last two decades have been greatly influenced by the fact that, impacted by manipulative effects, instead to follow their rational judgements people have made their decisions under the influence of emotional and instinctive temptation, deception and manipulation. So far, these manipulative influences dominate contemporary commercial or populist political communication. The paper below shares the author's hesitation that, while

non-rational factors bias from rational arguing and reasoning, both in decision-making and in communicative impacts on the other person inevitably present, is it acceptable to manipulate the users/clients by assisting professionals/social workers while exercising influence on decision-making of their clients? And if so, under what conditions, what specific constraints could be exercised such impacts and „professional power”? Likewise, when and what can and should be done to immunize clients against manipulation, to mitigate manipulative effects, to „gain back” rational mind and „empower” clients to follow rational consideration and make wiser decisions? The article does not undertake to provide „only” true and correct answers, rather gives insights and tries to provoke its reader to contribute to clarifying this important issue.

KEYWORDS: *rationality, impact, manipulation, assisting professions/social work*

Literature review of the national identity of hungarians in Vojvodina between 1920–1898 – I.

TERÉZ KOVÁCS – IGOR KISS

Our paper follows on the observation made by Ferenc Pataki who stated that national identity is a collective identity shaped by both political/citizenship-related and cultural elements. While these two elements are usually similar, the national identity of people from ethnic minorities differ along these two identities. Our analysis discuss the changes that happened during the hundred years since the Treaty of Trianon to these two elements of the national identity of the following three generations of Hungarians in Vojvodina: between the two World Wars, those who grew up during the communism and those who became adults after 1990. We conclude that the first generation retained their cultural-historical national identity formed before World War I but they did not develop Hungarian or South Slavic national identities. To replace the South Slavic identity they developed a regional identity to Vojvodina. The second generation, who were born and raised after 1945, developed Yugoslavian political/citizenship-related national identity through socialisation in a new political system and a regional identity to Vojvodina, which meant an alienation from Hungary. As a result of their shattered cultural-historical national identity, they started to assimilate, some of them lost their Hungarian cultural-historical identity and acquired a Serbian or Yugoslavian national identity instead. The national identity of the third generation who grew up after 1990 will be discussed in a second paper.

KEYWORDS: *Hungarian ethnic minority, Vojvodina, political/citizenship-related identity, cultural-historical identity, assimilation*

Factors that influence matechoice among college women

ZSUZSA KUKUCSKA

The centre of the study is the influential factors of female students in higher education. As a research question, does the institution of marriage continue to be a prominent place among female students in higher education as a planned relationship? And, does a person with a higher education level of education develop a relationship with a higher educated person, therefore achieving homogeneity of relationship? Thereby the choice of coupling is presented in addition to the examination of marriage, cohabitation and postponement mechanism, beyond

the factors influencing partner selection, which are analyzed in a qualitative research of ten-persons. Factors include age, place of residence, origin and religion, separation from parenting, educational attainment, material capital and labor market situation, planned duration of the relationship and effects of the information age.

KEYWORDS: influential factors in a mating, family, marriage, cohabitation

Basic income – Sugar-coating over a bitter pill?

ESZTER OLÁH

Current and future evolutions in labour markets may be blurring lines between traditional employment and new types of atypical employment, making it harder to reliably assess whether someone is receiving any benefits at all. The basic income should be seen as a serious option in the future, given the changing labor market and the findings from existing cash transfer schemes. BI is not means-tested, so the amount received does not depend on individual or family income or assets and does not require any work performance, or the willingness to accept a job if offered.

In this study I examine the created image by the media through the method of content analysis, in relation to basic income. Furthermore, it is analyzed to what extent this effect creates a negative image of basic income among the students of the University of Debrecen, strengthening the fear towards this social policy tool. Particular attention is paid to the value choices of young people focusing on their individualization, motivation of working and willingness to take risks.

KEYWORDS: basic income, universal basic income, willingness to work, fears of basic income, welfare attitudes, inequality